

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj ima v četrtek, dne 4. januarja 1906., ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli letni občni zbor z naslednim dnevnim redom: 1. Letno poročilo. 2. Volitev odbora. 3. Volitev pregledovalcev računov. 4. Poročilo zastopnika v okr. šol. svetu. 5. Nasveti. K prav obilni udeležbi vabi J. Kopic, predsednik.

„Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“ ima glavno zborovanje v soboto, dne 6. januarja 1906 ob pol 12 uri dopoldne (pred zborovanjem pevška vaja) v okoliški deški šoli v Celju po nastopnem vzporedju: 1.) Zapisnik. 2.) Društvene zadeve in nasveti. 3.) Misli o novem šolskem in učnem redu. (Proizvaja tov. L. Šah — Teharje.) 4.) Volitev novega odbora za l. 1906. 5.) Določitev časnikov in knjig za l. 1906. 6.) Iz šolske prakse.

NB. Pri točki 2) se podaja tudi poročila funkcionarjev za društveno leto 1905.

K prav obilni udeležbi vljudno vabi v imenu odbora
Armin Gradišnik
t. č. predsednik.

Ormoško učiteljsko društvo je 7. t. m. zborovalo v Ormožu ob povoljnem številu udov, vkljub temu, da so 3 šole popolnoma štrajkale. Gospod J. Košar, nadučitelj pri Veliki Nedelji, ki je malokdaj pri zborovanjih manjkal, je hudo obolel na očeh; g. predsednik A. Porekar, se ga je v svojem pozdravu spominjal, želeč mu skorajšnje ozdravljenje. O letošnji deželni konferenci v Gradcu je poročal g. E. Slanc, o »Lehrerbundovem« zborovanju pa g. R. Košar, ki je svoje poročilo z navdušujočimi besedami sklenil, spodbujajoč nas v domačem učiteljskem društvu k edinosti in marljivosti v korist šole, učiteljstva in naroda. Gospod I. Žolnir i. dr. so še pripomnili, da bi nekaterim bilo želeli malo več stanovskega čuta, ter večkrat pohiteli v našo sredino. Kateri pa še izven kroga stoje, tisti pa naj vstopijo. Kajti to je naravnost brezobzirno in nevhvaležno gledati le oddaleč, kako nekateri delajo večkrat z izpostavljanjem samega sebe, medtem ko se drugi vedejo, kakor bi jim tudi na stanovskih pridobitvah ne bilo nič.

Pretresovale so se tudi nekatere točke novega šolskega in učnega reda, ter sklenilo odposlati tozadevne želje in nasvete odboru, ki je prevzel nalogo izdelati za deželni šolski svet spomenico, ki se tiče izpeljalnih naredb k novemu šolskemu in učnemu redu. Na novo je k društvu pristopila gđc. Melita Presker, učiteljica pri Veliki Nedelji. Prihodnje zborovanje in občni zbor je v četrtek 1. februarja 1906 v Ormožu.

Ljutomersko učiteljsko društvo je zborovalo v četrtek dne 7. decembra t. l. v Ljutomeru. Udeležba bi smela biti mnogo boljša; več zanimanja za šolo in učiteljske interese nam je treba. Gosp. predsednik pozdravi zborovalce ter čestita tovarišicam gospodič. Cvahte, Jandl, Kocuvan in Gorjak ter tovarišu g. Dostalu, kateri so srečno izvršili drugi izpit.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri. Potem poroča g. ravnatelj Robič o svojem delovanju kot zastopnik učiteljstva v okrajnem šol. svetu. Iz njegovega poročila je razvidno, da se je potezal vedno za napredek narodnega šolstva in za koristi učiteljstva. Prosil je pri tej priliki, naj se ga natančno obvešča o razmerah, ako se dela pri dovoljenju kvinkvenij komu kaka ovira in ako je kdo v disciplinarni preiskavi, da mu je potem mogoče zastopati interese dotičnika. Podal je tudi navodila, kako postopati, da se bodo zamude točneje obravnavale ter se tako šolski obisk izboljšal. G. predsednik se za temeljito poročilo kakor za odločen nastop v okrajnem šol. svetu g. poročevalcu v imenu vseh srčno zahvali. Za natančno in zanimivo poročilo tovariša g. Dostala o letošnji skupščini »Zaveze« v Pulju se predsednik v imenu navzočih prav toplo zahvali. Iz poročila je razvidno, da samo naš okraj dolguje »Popotniku« 150 K. Posebno častno to ravno nil!

Izmed predlogov je omeniti tega, da se naj obrneje tovariši-vrtnarji v zadevi šol. vrtov do tovariša Požegarja, ki bo imel v Gradcu o tem poročati, ter da se postavi na dnevni red prihodnjega zborovanja razgovor o novem učnem redu.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico je zborovalo dne 7. decembra 1905 v šoli leitersberg-krčevinski. Zbralo se je lepo število članov. Pokazali smo, da nam ni le za delo v šoli, temveč hočemo se tudi za stanovsko čast potegniti, se okrepiti za trudapolno delo, ki nas čaka tudi izven pouka. Navzoči so pa bili le tisti, ki jih vidimo vselej. Kje pa so ostali? Število zborovalcev bi bilo lahko višje, da bi nekateri opustili svojo mlačnost do stanovskih zadev, kar se posebno tiče gospodičen učiteljic. Upamo, da vidimo pri prihodnjem zborovanju marsikoga, ki smo ga pogrešali vse leto! Naj bodo te opominjevalne besede zadnje! Tovariši, tovarišice, opustite svojo mlačnost in komoditeto! Snidimo se pri prihodnjem zborovanju polnoštevilno v radost nam, a še v večje veselje našemu vrlému predsedniku Avg. Požegarju.

Gospod predsednik pozdravi v iskrenih besedah navzoče tovariše, tovarišice, novega člana g. Mencina iz Št. Petra niže Maribora ter gosta gđc. Osano iz Zatičke vasi. Nato se spomni umrlih slovečih tovarišev g. nadučitelja Ernesta Tribnika v Sp. Polskavi in g. nadučitelja Moharja v Št. Lenartu. Bila sta imenitna pedagoga ter priljubljena tovariša. Ohranimo ju v vednem spominu!

Po prečitaniu in overjenju zadnjega zapisnika se je pripomnilo, da je slavna mariborska čitalnica že postavila spomenik rajnemu tovarišu Francu Brezniku kot svojemu članu, za kar se ji na tem mestu izreka hvala. Delegat tovariš Pestevšek ml. je poročal o »Zavezinem« zborovanju ter posebno omenil točko o blagajnikovem poročilu. Ne v tem, da se naročajo stanovski listi, ampak v tem, da se ti pravočasno plačajo, leži stanovska zavest. Bolje je jih ne naročati. Ker je »Popotnikovo« gmotno stanje res žalostno, »Zaveza« pa nima nikakega fonda, še manj pa kakega dobrotnika, ki bi ji mašil blagajnice, je apeloval na tovariše, da se do novega leta kolikor jim je mogoče odzovejo svoji dolžnosti. Govorilo se je potem o šolskih vrtih ter se enoglasno sprejel predlog g. Mejovška: Delo v šolskem vrtu je prosto, nobeden učitelj ne more biti v to primoran, ampak to ostane privatna stvar dotičnika.

Končno je izprožil tovariš g. Čonč misel, naj se pri prihodnjem zborovanju sestavi komité, ki bi se bavil z mislijo, naj se vsa deželna avstrijska učiteljska društva združijo. Le na ta način, ako smo v Avstriji vsi združeni, zadobimo moč in šele potem nam zna zacvesti tudi nova doba. Zgledov za to je dovolj.

Upamo, da bomo pri prihodnjem zborovanju v začetku meseca prosinca mogli marsikateremu redkemu obiskovalcu naših zborovanj stisniti roko!

Književnost in umetnost.

Anton Medved: Poezije. Cena 3:80 K, v elegantni vezavi 5 K, po pošti 30 h več. Str. 262. — O tej lepi pesniški zbirki priobčimo daljšo oceno.

V srca globini. Povest. Spisal Ivo Trošt. — Omenili smo že, da je priobčena v 30. knjigi »Knjižnice za mladino« Troštova daljša povest »V srca globini«. — Ta povest se vredno pridružuje ostalim mnogobrojnim Troštovim mladinskim spisom, ki so splošno priljubljeni med slovensko mladino. »V srca globini« je visoka pesem rodoljublja, ki bo na mlada srca učinkovala z elementarno silo. V našem mladinskem slovstvu zavzema ta povest po svoji tendenci, po svoji tehniki in po lepem jeziku odlično mesto. Zeleti je le, da se lepa knjiga z zlato vsebino čim bolj raširi med našim mladim svetom, ki bo črpal iz nje mnogo klenega zrnja!

Popotnik. Letnik XXVI. Štev. 12. — V zaključnem zvezku XXVI. letnika prinaša »Popotnik« na prvem mestu razpravo »Kako je nastal novi šolski in učni red,« ki jo je po češkem izvorniku priredil Dragotin Svoboda. — Dr. J. Bezjak prijavlja konec svojih »Pedagoško didaktičkih drobtinic.« — Tovariš Fr. Kocbek in M. J. Nerat nadaljujeta s poročilom »S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Novimberku l. 1904.« Poročilo še ni končano, ampak se nadaljuje pri-

hodnje leto. — Za »Književnim poročilom« objavljajo običajni razpredelki »Razglaš« lepo število interesantnih in aktualnih vesti, nabranih križem šolskega sveta. — XXVI. letnik »Popotnikov« se v celoti vredno pridružuje svojim prednikom: nabranega je v njem obilo gradiva pedagoške in znanstvene vsebine, ki je sijajno izpričevalo temeljitega strokovnega znanja slovenskega učiteljstva in dokaz trudoljubivosti in strokovne spretnosti gospoda urednika Nerata.

Mučeniki. Slike iz naše protireformacije. Napisal A. Aškerc. V Ljubljani 1906. Založil L. Schwentner. Str. 167. — O tej najnovejši Aškercovi knjigi priobčimo daljšo oceno.

Žepni koledar za slovenske delavce za navadno leto 1906. — VI. letnik. Cena v platno vezan 72 h, po pošti 10 h več. Izdali in založili »Naši zapiski« v Ljubljani.

Vestnik.

Naročnikom in sotrudnikom. Ob sklepu leta veljaj zahvalna naša beseda tistim, ki vzdržujejo naš list — cenjenim naročnikom in sotrudnikom. Mnogo je bilo dela, da smo ohranili in izpopolnili svoj tednik. Ali vse naše delo bi bilo zaman, ko bi ne imeli podpore. A vsa naša podpora prihaja le iz naših vrst. Nimamo nikogar, da bi nas podprl tako ali drugače — kar smo storili, smo storili sami iz sebe. Nasprotniki so nas napadali in nam izkušali škodovati, a dognali niso ničesar: naša moč je krepkejša nego nasprotnikovo sovraštvo. — Zavest imamo, da smo storili, kolikor so nam dopuščale moči. Več ni bilo mogoče. Želimo, da bi tudi učiteljstvo storilo za svoje glasilo, kolikor mu je moči. Naj nam ostanejo zvesti vsi dosedanji naročniki, a naj nam pridobe še veliko novih. Naj bi ne bilo nobenega naprednega učitelja in nobene napredne učiteljice, ki bi ne imela našega lista. Tako dobi »Učit. Tov.« trdnjše gmotno stališče; in nam bo mogoče razširiti njegov obseg. Cenjene sotrudnike prosimo, naj nam ostanejo zvesti tudi v bodočem letu in naj skrbne še nadalje, da bo naš list zanimiv in aktualen, da bo tudi vnaprej služil drugim učiteljskim listom v informacijo, a našemu učiteljstvu v korist!

Pomaknitev kranjskega učiteljstva v višji plačilni razred. Deželni šolski svet kranjski je v svoji seji dne 14. t. m. pomaknil več učnih moči v višji plačilni razred. Iz II. razreda v I. pridejo: g. Ivan Leban, nadučitelj v Trebelnem, g. Franc Jeglič, nadučitelj na Dovjem, g. Josip Žirovnik, nadučitelj v Gorjah, g. Avgust Kleč, učitelj na nemški šoli v Ljubljani, g. Matija Hiti, nadučitelj v Dobu, gđc. Ana Podrekar, učiteljica na Viču, g. Ludvik Stiasny, nadučitelj v Zagorju in okrajni šolski nadzornik v Krškem; iz III. v II. razred: g. Franc Gärtner, učitelj na drugi deški šoli v Ljubljani, g. Franc Povše, učitelj v Osilnici, g. Franc Lovšin, nadučitelj v Vinicah, g. Karel Završnik, učitelj v Duplah, g. Franc Schiffrer, učitelj na nemški deški šoli v Ljubljani, g. Josip Perc, nadučitelj v Koprivniku, g. Ivan Dermelj, učitelj na Polici, g. Luka Blejcek, učitelj v Trzinu, gđc. Marija Clarici, nadučiteljica v Novem mestu, g. Ludovik Fettich-Frankheim, nadučitelj v Mokronogu, g. Franc Črnagoj, nadučitelj na šoli na Karolinski zemlji, g. Mihael Verbič, učitelj v Sodražici, g. Mihael Mežan, učitelj v Studenem, gđc. Marija Bernot, učiteljica v Sodražici, g. Karel Matajč, nadučitelj na Vrhnikih; iz IV. v III. razred: g. Franc Jaklič, učitelj v Dobropolju, g. Ferdinand Reiniger, učitelj v Zgornji Sušici, g. Ivan Wittine, učitelj v Polomu, g. Andrej Rapč, nadučitelj v Smedniku, g. Josip Svetlič, učitelj v Škofji Loki, g. Franc Germ, učitelj v Kopanju (v rabi na gluhozemnici v Ljubljani), gđc. Pavla Zirer, učiteljica v Krškem, g. Karel Miklitsch, učitelj v Trziču, ga. Ivana Nagu-Zalokar, učiteljica v Orehku, gđc. Amalija Carnelli, učiteljica v Hrenovicah, gospa Marija Benedičič-Franke, učiteljica v Škocjanu, g. Franc Mlakar, učitelj v Šmartnem pri Litiji, g. Emil Guštin, učitelj na Jesenicah, g. Mihael Kosec, nadučitelj v Dragatušu, g. Anton Bezog, učitelj v Gočah, gđc. Jerica Zemljan,

učiteljica na Studencu, g. Ivan Lozer, učitelj v Stalcarjih, g. Rudolf Zore, učitelj v Komendi-Št. Peter, ga. Stanislava Mahkota-Zarnik, učiteljica v Voklem, gđc. Karolina Han, učiteljica na Dobrovi, gđc. Pavlina Tomšič, učiteljica v Višnji gori, gospa Elvira Bernot-Vipauc, učiteljica v Velikem Podlogu, g. Alojzij Potočnik, učitelj v Ratečah, g. Anton Kerže, učitelj v Babnem polju, gđc. Albina Golob, učiteljica v Semiču, g. Franc Mercina, učitelj v Vipavi, gđc. Amalija Kotlušek, učiteljica v Gorenjem Logatcu, gđc. Marjeta Žele, učiteljica v Begunjah pri Cerknici, gđc. Franja Bayer, učiteljica v Grahovem, gđc. Helena Junowicz, učiteljica v Kočevju, gđc. Leopoldina Tomšič, učiteljica v Ribnici, gđc. Marija Praprotnik, učiteljica v Radečah pri Krškem, gđc. Marija Antončič, učiteljica v Borovnici, gđc. Marija Hacin, učiteljica na Dobravi pri Kropi, g. Josip Zupančič, učitelj v Dolenji vasi, g. Ivan Schmeidek, učitelj na Rovih. Ta pomaknitev stopi v veljavo s 1. januarjem 1906.

Osebnosti. Nadučiteljem so imenovani učitelji: Fran Silvester v Črnem vrhu, Anton Vidmar v Čatežu in Rafael Zupanc v Podkrajju, ki vsi ostanejo na dosedanjih mestih; dalje Anton Kadunc v Ribnici za Stari trg pri Poljanah in Franc Borštnik v Trziču za Dobrovo. Na dosedanjih mestih sta definitivno nameščeni: Suzana Baloh v Ihanu in Avgusta Lunder na Raki. Premeščeni sta učiteljici Ana Grudnik-Paušič iz Blagovice v Breznico in Marija Levstik iz Senožec k Sv. Petru v Ljubljani. V začasni pokoj je stopila učiteljica Antonija Okorn v Kropi. G. Stanislav Legat, učitelj pri Sv. Gregorju, je imenovan učiteljem na rudniški šoli v Idriji. — Za definitivno učiteljico na c. in kr. mornariški dekliški ljudski ljudski šoli v Pulju je imenovana gđc. Avgusta Šantlova. — Štajerski deželni odbor je podelil gimnazijskemu učitelju v Ptujju dr. Josipu Komljanču naslov profesorja.

Izpraševalna komisija za gimnazije in realke. Gosp. dr. Karel Štrekelj, izredni profesor na vseučilišču v Gradcu, je imenovan članom znanstvene izpraševalne komisije za učiteljstvo na gimnazijah in realkah in za strokovnega izpraševalca za slovenščino in srbohrvaščino.

Iz dežele sv. Birokracija nam piše prijatelj: Gospod urednik! Prav sedaj-le sem odgovoril na zanimiv dopis c. kr. okr. šol. sveta. Zahtevajo namreč v imenu našega c. kr. Nadbirokracija na Erjavčevi cesti: Ime in priimek učiteljske osebe in njenega družeta, poročni list, oziroma njega podatke iz poročne knjige, potem rojstne date vseh preskrbljenih in nepreskrbljenih otrok ter še nekaj drugih sitnosti za to, da se ubogi učiteljski pari pripozna — prosim, to še ni: izplača — 25% draginjska doklada. Pograbila me je prokleta jeza, jaz sem pa pograbil ostalo polovico pole popirja in napisal ta-le vprašanja:

1. Ali ni znano vsakemu c. kr. okr. šol. svetu iz osebnih popisnic, koliko je poročenih učnih oseb?
2. Čemu je potrebno z imeni in rojstnimi datumi naznati število preskrbljenih in nepreskrbljenih otrok?
3. Morda dobe učiteljske osebe s preskrbljenimi otroki več drag. doklade?
4. Dobe li oni z nepreskrbljenimi manjše?
5. Kaj ne mislijo — po teh prepozicijah sodeč — oženjem brez otrok dati ničesar?
6. Se-li namerava s tem poravnati napako, da dobita — učitelj in učiteljica mož in žena — oba drag. doklado?
7. Koliko časa bo še prihajal k nam namestu resnično nakazane draginjske doklade sam sv. Birokrajij!

„Domoljub“ in učitelji. Že večkrat smo opozarjali, da ni lista, ki bi poleg »Slovenca« tako vztrajno deloval proti ugledu učiteljev kakor »Domoljub.« Zakaj tako, smo tudi povedali. Tudi zadnji »Domoljub« govori o »učiteljskih,« celo »dolgotepih,« ter nas opozarja s tem, da moramo tudi mi dobiti primernih atributov, ki bomo z njimi označevali lepe lastnosti prečastitih gospodov katehetov. Na vsak način hočeta »Domoljub« in »Slovenec,« da začnemo dokazovati, kje so — svinjaki! Dobro!

Umrli je v Trziču nadučitelj g. Jos. Kragl, ud okrajnega šolskega sveta kranjskega, star 54 let. Blag mu spomin.